

ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМА

УДК 657.2

*Левченко Н.М.,
д. держ. упр., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту,
Скірко М.А.,
Запорізький національний технічний університет*

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ЯК СКЛАДОВОЮ МОНЕТАРНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Постановка проблеми. Динамічність і непередбачуваність фінансових процесів, що характеризуються швидкою зміною зовнішніх умов і критеріїв оптимальності управління, визначають необхідність розробки інформаційної моделі, яка б стала підґрунтям прийняття управлінських рішень, сприяла розробці і впровадженню ділової стратегії та служила засобом досягнення успіху у бізнесі [11, с. 94-95]. Такою інформаційною моделлю, на думку окремих науковців, має стати стратегічний облік. Проте, погодитись з даним твердженням в повній мірі було б не цілком вірним з тієї причини, що єдиний стратегічний облік не спроможний створити необхідного для прийняття управлінських рішень інформаційного забезпечення, оскільки за своїм змістом облік лише констатує факти, а аналітика цих фактів здійснюється завдяки стратегічному аналізу. Тож, лише тісне поєднання стратегічного обліку та аналізу дозволить побудувати інформаційну модель, спроможну створити необхідне обліково-аналітичне забезпечення для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням інформаційного забезпечення стратегічного управління в рамках виділення окремої облікової системи приділено значну увагу науковців, зокрема М. Т. Білухи, І. О. Бланка, Ф. Ф. Бутинця, Ю. І. Осадчого, П. Г. Пономаренка, В. В. Сопка, М. Г. Чумаченка та інших. В своїх працях вони наголошують на потребі ведення стратегічного обліку, його значимості в процесі управління та послідовності організації. Водночас такі науковці, як П. Л. Гордієнко, Л. Г. Дідковська, І. А. Ігнат'єва, Г. І. Кіндрацька, Б. М. Мізюк, В. Д. Немцов, Г. В. Осовська, І. М. Парасій-Вергуненко, К. І. Редченко, М. Г. Саєнко, О. Л. Фіщук, Н. В. Яшкіна та інші доводять потребу при прийнятті управлінських рішень керуватись результатами стратегічного аналізу. При цьому ані перша, ані друга група науковців не наголошують на потребі поєднання стратегічного обліку та аналізу, оскільки розглядають їх як окремі джерела інформаційного забезпечення процесу управління, що є, на нашу думку, помилковим твердженням. Практика свідчить, що обліково-аналітична система стратегічного типу має стати інтегрованою системою обліку та аналізу, оскільки лише за таких умов можливо забезпечити систематизацію інформації для оперативних управлінських рішень і координації майбутнього розвитку підприємства. Отже, для створення необхідного обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень вкрай необхідним є поєднання стратегічного обліку та стратегічного аналізу.

Постановка завдання. Мета статті полягає в розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління грошовими коштами підприємства шляхом поєднання інформаційного забезпечення стратегічного обліку та стратегічного аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження. У дослідженнях вітчизняних науковців, які в переважній більшості базуються на доробках зарубіжних дослідників, домінуючим є твердження про необхідність формування системи інформаційного забезпечення прийняття стратегічних управлінських рішень [9], тобто необхідність модернізації системи бухгалтерського обліку та виокремленні підсистеми стратегічного обліку, спрямованого на створення відповідного обліково-аналітичного забезпечення для прийняття управлінських рішень і контролю за розвитком підприємства в інтересах його власників та інших зацікавлених контрагентів.

Потреба виокремлення стратегічного обліку в підсистему бухгалтерського обліку ґрунтується на підставі існуючих відмінностей стратегічного обліку від бухгалтерського, які, в свою чергу, частково продиктовані відмінностями між стратегічним управлінням та управлінням підприємством в традиційному розумінні: «стратегічна парадигма управління виникає у зв'язку з розвитком глобалізаційних процесів, коли з'явилися нові проблеми і завдання, які є невирішуваними в рамках традиційної управлінської парадигми. До цих завдань відносять, перш за все, облік і оцінку впливу на результати діяльності організацій зовнішніх чинників і дій, ризиків і невизначеності» [2, с. 123]. Проте,

виокремлення стратегічного обліку в підсистему бухгалтерського обліку не свідчить про її ізолюваність, а навпаки підтверджує факт її тісного взаємозв'язку з іншими підсистемами [8, с. 308].

Так, зокрема, при прийнятті стратегічних рішень облікова інформація характеризує лише наявність та зміни вартості монетарних активів, проте абсолютно не характеризує фактори впливу, що унеможлиблює здійснення прогнозування ситуації на перспективу.

Як відомо, найбільш вагомими факторами впливу на зміну вартості монетарних активів, і зокрема, грошових коштів є зміна валютних курсів та поглиблення інфляційного процесу. Тож, при прийнятті стратегічних рішень щодо управління монетарними активами врахування як першої, так і другої групи факторів є обов'язковим.

Так, згідно Наказу Міністерства фінансів України від 14.07.2014 р. за № 754 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку», зокрема, п.5 П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» передбачено, що операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у валюті звітності шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на початок дня, дати здійснення операції (дати визнання активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат) [4; 12].

Також з'явилась норма про те, що підприємство за бажанням операції з безготівкових розрахунків в іноземній валюті може відображати у валюті звітності у сумі, визначеній у документах банку, з урахуванням особливостей застосування банком валютного курсу на дату здійснення операції, проте лише за умови, що це не суперечить вимогам податкового і митного законодавства в частині застосування валютного курсу (п. 5 П(С)БО 21).

Визначення курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті має проводитись на дату балансу, а також на дату здійснення господарської операції в її межах або за всією статтею (відповідно до облікової політики).

Для визначення курсових різниць має застосовуватися:

- на дату балансу – валютний курс на кінець дня дати балансу;
- на дату здійснення господарської операції – валютний курс на початок дня дати здійснення операції [7, с. 18].

Звернемо увагу на те, що відповідно до змін підприємство може здійснити перерахунок залишків на кінець дня за монетарними статтями в іноземній валюті, за якими протягом дня здійснювались господарські операції із застосуванням валютного курсу, встановленого на кінець цього дня (п. 8 П(С)БО 21).

Відносно управління монетарними активами з урахуванням впливу інфляційного процесу, слід зазначити, що при прийнятті управлінських рішень обов'язково має враховуватись концепція часової зміни вартості грошей [13, с. 153].

В світовій обліково-аналітичній практиці відомі декілька підходів щодо врахування в обліку часової зміни вартості грошей, серед них: нехтування інфляцією при обліку, перерахунки по відношенню до стабільної валюти, переоцінювання об'єктів обліку в грошові вимірники однакової купівельної спроможності (метод GPL – General Price Level Accounting або GPP – General Purchasing Power), переоцінювання об'єктів обліку в теперішню вартість (метод CVA – Current Value Accounting або CCA – Current Cost Accounting) та ін. [3, с. 262].

В Україні згідно ж П(С)БО 22 «Вплив інфляції» передбачено, що всі суб'єкти господарювання, які згідно чинного законодавства зобов'язані оприлюднювати фінансову звітність, за умови досягнення значення кумулятивного приросту інфляції 90 і більше відсотків підлягають коригуванню із застосуванням коефіцієнта коригування [5]. В частині обліку монетарних активів в П(С)БО 22 зазначено, що монетарні активи, які згідно з угодою між підприємством та іншою стороною підлягають індексації (депозити, облігації тощо), відображаються в балансі в сумі, передбаченій угодою. Показники інших монетарних статей не коригуються. Отже, грошові кошти переоцінці не підлягають [13, с. 155]. Проте, на нашу думку, це є грубою помилкою, оскільки неврахування впливу інфляційного процесу веде до значного спотворення даних про майновий стан підприємств і результати їх діяльності, робить неможливим зіставлення даних різних періодів, ускладнює аналіз інвестиційної привабливості, зрештою, може спричинити нездатність продовжувати діяльність в осяжному майбутньому.

У переважній більшості у світовій практиці використовують два напрямки коригування вартості монетарних активів – інфлювання і дефліювання [9]. Так, у випадку використання фактичної вартості звітного періоду (як це і передбачено в МСБО 29) перераховуються показники звітності попередніх періодів. Подібну практику називають інфлюванням тому, що при її застосуванні необхідно «накласти» на показники звітності попередніх періодів інфляційне зростання. Обернена процедура інфлювання, коли усунення інфляційних перекоєчень показників досягається шляхом приведення їх до єдиної вартісної оцінки, яка відповідає рівню цін деякого попереднього періоду, тобто застосування фактичної вартості базового періоду в якості основи фінансової звітності, є дефліюванням [6, с. 26]. Вибір того чи іншого методу коригування залежить в певній мірі від результатів стратегічного аналізу. Оскільки ж нормативне регулювання методики стратегічного аналізу до тепер відсутнє та кожне підприємство має самостійно визначати інструментарій і методику його проведення [10]. З метою

удосконалення теоретичних основ стратегічного аналізу грошових коштів, нами запропоновано виокремити наступні основні етапи його проведення (рис. 1).

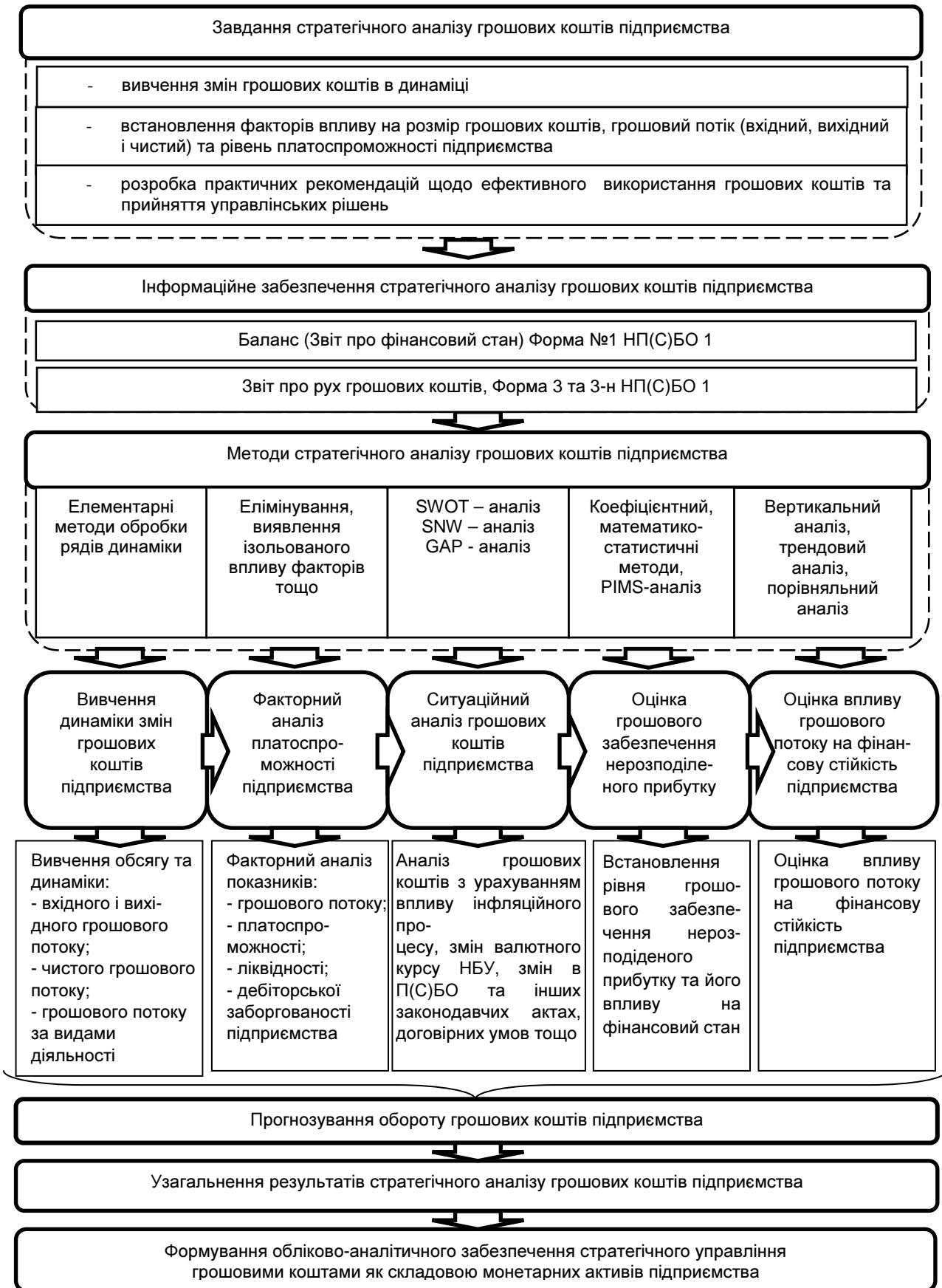

Рис. 1. Модель стратегічного аналізу грошових коштів підприємства

Джерело : розробка авторів

Запропонований поетапний стратегічний аналіз грошових коштів сприятиме створенню інформаційного забезпечення для оцінювання діяльності підприємства в теперішньому та майбутньому часі, стане підґрунтям для планування та прогнозування грошових потоків, а отже, і підґрунтям прийняття управлінських рішень.

Як правило, аналіз грошових коштів традиційно розпочинається з аналізу їх змін в часі, з тієї причини, що грошові кошти підприємства характеризуються істотною нерівномірністю надходжень і витрачання коштів у розрізі окремих часових інтервалів, що призводить до формування значних обсягів тимчасово вільних грошових активів підприємства чи їх дефіциту. Як наявність тимчасово вільних грошових коштів, так і їх дефіцит мають негативний вплив і на економічний розвиток підприємства, і на його фінансове становище.

Це пояснюється тим, що тимчасово вільні залишки коштів носять характер непродуктивних активів (до моменту їх використання в господарському процесі), які втрачають свою вартість у часі, від інфляції та з інших причин. Водночас дефіцит грошових коштів призводить до зниження рівня платоспроможності підприємства та росту боргових зобов'язань. Ефективне ж управління грошовими потоками забезпечує фінансову рівновагу підприємства та його економічний розвиток.

Тож, при стратегічному аналізі не слід ігнорувати існуючих традицій, а отже слід розпочинати його також з вивчення показників динаміки руху грошових коштів підприємства, оцінки синхронності надходження та витрачання грошових коштів, аналізу напрямків надходження грошових коштів, а також їх вибуття за видами діяльності, встановлення тенденцій змін грошових потоків підприємства. Проте, при цьому варто пам'ятати, що показники динаміки не дозволяють в повній мірі зробити об'єктивні висновки щодо ефективності управління грошовими коштами підприємства. Тому в подальшому доцільним є проведення факторного аналізу, який дозволить встановити: ступінь впливу окремих факторів на додатний, від'ємний і чистий грошовий потік підприємства, зміну вартості монетарних активів внаслідок впливу інфляційного процесу; можливість вибору раціональних шляхів скорочення потреб підприємства в позиковому капіталі; зниження ризику неплатоспроможності підприємства; забезпечення прискорення обороту капіталу підприємства; отримання додаткового прибутку, що генерується безпосередньо його грошовими активами. З цією метою доцільним є застосування, зокрема, прийомів методу елімінування, методів виявлення ізольованого впливу факторів та ін.

Наступним етапом аналізу має стати ситуаційний аналіз, який варто виконати за допомогою SWOT-, SNW- та GAP-аналізу. SWOT-аналіз – це визначення сильних і слабких сторін в управлінні грошовими коштами підприємства, а також можливостей і загроз, що витікають з його найближчого оточення (зовнішнього середовища). SNW-аналіз – це модернізований SWOT-аналіз, який характеризує окрім слабких та сильних сторін, ще й нейтральну сторону, а саме середньогалузевий стан. GAP-аналіз є методом розробки стратегії, спрямованої на усунення розриву між бажаним і прогнозованим грошовим потоком [9]. Ситуаційний аналіз грошових коштів підприємства дозволить цілісно оцінити вагомість грошових коштів як джерела фінансування господарської діяльності в умовах змін зовнішнього середовища та ухвалити найефективніші управлінські рішення щодо їх ефективного використання.

PIMS-аналіз, або аналіз рівня впливу обраної стратегії на розмір прибутковості та готівки, заснований на використанні емпіричної моделі, що пов'язує широкий діапазон стратегічних змінних (таких як ринкова частка, якість продукту, вертикальна інтеграція) і ситуаційних змінних (швидкість зростання ринку, стадія розвитку галузі, інтенсивність потоків капіталу) з розміром прибутковості та здатністю організації генерувати готівку. Ціль проведення цього аналізу полягає у визначенні стратегій, які варто вибирати в конкретних ринкових умовах [14, с. 136-139].

Грошові кошти, як відомо, є складовою монетарних активів підприємства, а, отже, вони мають суттєвий вплив на фінансовий стан підприємства та його фінансову стійкість. Тож, для встановлення вагомості впливу грошових коштів на фінансовий стан підприємства необхідним є визначення рівня грошового забезпечення нерозподіленого прибутку.

Результати оцінки грошового забезпечення нерозподіленого прибутку дозволять отримати відповідь на запитання що є причиною нестачі (дефіциту) чи надлишку забезпечення грошових коштів нерозподіленого прибутку і таким чином встановити вплив грошових коштів на фінансову стійкість підприємства.

При оцінці впливу грошового потоку на фінансову стійкість підприємства доцільно також скористатися екстраполяцією трендів або трендовим аналізом, головна ідея якого полягає у побудові трендової лінії на основі економіко-статистичного аналізу минулих даних і подальшому екстраполюванні цієї лінії у майбутнє. Проте варто нагадати, що на практиці існують певні обмеження щодо використання цього методу. По-перше, трендовий аналіз може інформувати про майбутній стан певних явищ та процесів лише у малих часових межах, при стабільному стані макросередовища з низьким рівнем невизначеності. По-друге, правильність та точність прогнозованих на основі трендового аналізу показників, залежить від правильного вибору функції, яка описуватиме їх зміну [1, с. 17-26]. Він може бути використаний у практичній діяльності, що сукупно забезпечить деталізоване

дослідження грошових потоків підприємства, допоможе визначити тенденції і закономірності їх формування для створення системи економічної безпеки підприємства.

Завершальними етапи стратегічного аналізу грошових коштів є узагальнення результатів дослідження та формування належного обліково-аналітичного забезпечення прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо ефективного управління монетарними активами підприємства.

Висновки з проведеного дослідження. Підводячи підсумок вищевикладеному, варто наголосити, що брак досвіду функціонування підприємств України в ринкових умовах, недостатнє вирішення проблеми управління їх грошовими потоками як в методологічному, так і в прикладному аспектах призводять до того, що у вітчизняній практиці стратегічного управління зміни вартості монетарних активів переважно не беруться до уваги. Це зумовлює ігнорування найбільш важливої – динамічної частини бізнесу і породжує низку серйозних проблем, пов'язаних з необґрунтованістю та хаотичністю управління і загострення загальної проблеми неплатежів.

Формування ж належного обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління грошовими коштами як складовою монетарних активів підприємства дозволить керівникам постійно підтримувати належний рівень платоспроможності підприємства, попереджати загрози виникнення кризових ситуацій та забезпечити прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо ефективного управління монетарними активами підприємства.

Бібліографічний список

1. Біляк Н.І. Методичний інструментарій стратегічного аналізу зовнішнього середовища функціонування сільськогосподарських підприємств / Н.І. Біляк // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2014. – Вип. 1 (28). – С. 17-26.
2. Болдуєв М.В. Концептуальні підходи до формування стратегічної бухгалтерії / М.В. Болдуєв // Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. – 2010. – № 3 (7). – С. 122-128.
3. Верига Ю.А. Інфляційні процеси та їх вплив на складання квартальної фінансової звітності / Ю.А. Верига // «Економічні науки». Серія «Облік і фінанси». – 2010. – Випуск 7 (25). – Ч. 1. – С. 261-269.
4. Вплив змін валютних курсів : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. за № 193 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>.
5. Вплив інфляції : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 22.02.2002 р. за № 147 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02>.
6. Головка В. Вплив інфляційних процесів на формування показників фінансової звітності суб'єктів господарювання / В. Головка, В. Шаманська // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. – 2011. – № 130. – С. 24-27.
7. Коваль М.І. Удосконалення обліку, аналізу та аудиту готівкових розрахунків підприємства / М.І. Коваль, Ю.О. Нетреба // Наукові праці МАУП. – 2013. – № 2 (37). – С. 18-23.
8. Кузь В.І. Ідентифікація об'єктів стратегічного обліку в рамках побудови експертної системи прийняття стратегічних рішень на підприємстві / В.І. Кузь // Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки. – 2014. – Вип. 26. – С. 307-322.
9. Мельник В.В. Фінансова звітність під впливом інфляції / В.В. Мельник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.conference.nuos.edu.ua/catalog>
10. Морохова В.О. Аналітичний інструментарій стратегічного аналізу / В.О. Морохова, Н.М. Василик // Економічний форум. – 2013. – № 4. – С. 120-126.
11. Плікус І.Й. Стратегічний облік як інструмент стратегічного управління підприємством / І.Й. Плікус // Вісник Української академії банківської справи. – Суми, 2002. – № 12. – С. 94-95.
12. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 14.07.2014 р. за № 754 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/z0883-14>.
13. Скоробогатова В.В. Бухгалтерський облік та контроль монетарних активів: проблеми теорії та методології : [монографія] / В.В. Скоробогатова. – Житомир : ЖДТУ, 2012. – 520 с.
14. Штимер Л.Т. Методичний інструментарій стратегічного аналізу потенціалу підприємства / Л.Т. Штимер // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2012. – № 3 (19). – С. 136-139.

References

1. Biliak, N.I. (2014), "Methodical tool of strategic analysis of external environment of functioning of agricultural enterprises", *Problemy teorii ta metodolohii bukhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, iss. 1 (28), pp. 17-26.
2. Bolduiev, M.V. (2010), "Conceptual approaches are to forming of strategic book-keeping", *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no. 3 (7), pp. 122-128.

3. Veryha, Yu.A. (2010), "Inflationary processes and their influence are on drafting of the quarterly financial reporting", *"Ekonomichni nauky". Seriya "Oblik i finansy"*, iss. 7 (25), part 1, pp. 261-269.
4. Ministerstvo Finansiv Ukrainy (2000), *Vplyv zmin valiutnykh kursiv* [Influence of changes of rates of exchange], *Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 21* [Regulation (Standard) 21], available at: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO21.aspx> (access date February 10, 2015).
5. Ministerstvo Finansiv Ukrainy (2002), *Vplyv inflatsii* [Influence of inflation], *Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 22* [Regulation (Standard) 22], available at: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO22.aspx> (access date February 12, 2015).
6. Holovko, V. And Sharmanska, V. (2011), "Influence of inflationary processes is on forming of indexes of the financial reporting of subjects of menage", *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu im. T. Shevchenka*, no.130, pp. 24-27.
7. Koval, M.I. and Ntreba, Yu.O. (2013), "Improvement of account, analysis and audit of spot cashs of enterprise", *Naukovi pratsi MAUP*, no. 2 (37), pp. 18-23.
8. Kuz, V.I. (2014), "Authentication of objects of strategic account is within the framework of construction of consulting model of acceptance of strategic decisions on an enterprise", *Naukovyi visnyk Bukovynskoho derzhavnoho finansovo-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, iss.26, pp. 307-322.
9. Melnyk, V.V. (2014), "Financial Statements under the influence of inflation", available at: <http://www.conference.nuos.edu.ua/catalog> (access date January 23, 2015).
10. Morokhova, V.O. and Vasylyk, N.M. (2013), "Analytical tool of strategic analysis", *Ekonomichnyi forum*, no.4, pp. 120-126.
11. Plikus, I.Y. (2002), "Strategic account as instrument of strategic management an enterprise", *Visnyk Ukrainkoi akademii bankivskoi spravy*, no.12, pp. 94-95.
12. Ministerstvo Finansiv Ukrainy (2014), *Pro zatverdzhennia Zmin do deiakykh normatyvno-pravovykh aktiv Ministerstva finansiv Ukrainy z bukhhalterskoho obliku* [About claim of Changes to some normatively legal acts of Ministry of finance of Ukraine from a record-keeping], *Nakaz dated 14.07.2014 no. 754* [Order of the Ministry of Finance of Ukraine from 14.07.2014 by number 754], available at: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/z0883-14> (access date February 11, 2015).
13. Skorobohatova, V.V. (2012), *Bukhhalterskyi oblik ta kontrol monetarnykh aktyviv: problemy teorii ta metodologii* [Record-keeping and control of monetarnykh assets: problems of theory and methodology], monograph, ZhDTU, Zhytomyr, 520 p.
14. Shtymer, L.T. (2012), "Methodical tool of strategic analysis of potential of enterprise", *Visnyk Berdianskoho universytetu menezhmentu i biznesu*, no. 3(19), pp. 136-139.

Левченко Н.М., Скірко М.А. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ЯК СКЛАДОВОЮ МОНЕТАРНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Мета полягає в розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління грошовими коштами підприємства шляхом поєднання інформаційного забезпечення стратегічного обліку та стратегічного аналізу.

Методика дослідження. Методологічною основою дослідження став діалектичний метод, який дозволив вивчити місце і функції стратегічного обліку та стратегічного аналізу у формуванні обліково-аналітичного забезпечення прийняття стратегічних управлінських рішень щодо ефективного управління монетарними активами підприємства. Графічний метод використано при побудові моделі стратегічного аналізу грошових коштів підприємства. Завдяки методам аналізу й синтезу зроблено висновки щодо необхідності та доцільності практичного застосування результатів дослідження.

Результати. Доведено потребу поєднання стратегічного обліку та стратегічного аналізу з метою створення належного обліково-аналітичного забезпечення прийняття стратегічних управлінських рішень щодо ефективного управління монетарними активами підприємства.

Наукова новизна полягає в розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління грошовими коштами підприємства шляхом поєднання інформаційного забезпечення стратегічного обліку та стратегічного аналізу.

Практична значущість. Запропонована модель поетапного стратегічного аналізу грошових коштів, яка сприятиме створенню інформаційного забезпечення для оцінювання діяльності підприємства в теперішньому та майбутньому часі, стане підґрунтям для планування та прогнозування грошових потоків, і таким чином дозволить керівництву постійно підтримувати належний рівень платоспроможності підприємства, попереджати загрози виникнення кризових ситуацій та забезпечити прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо ефективного управління монетарними активами підприємства.

Ключові слова: грошові кошти, монетарні активи, стратегічний облік, стратегічний аналіз, інфляція, дефляція.

Levchenko N.M., Skirko M.A. ACCOUNTING AND ANALYTICAL ENSURING STRATEGIC MONEY FUNDS MANAGEMENT AS A COMPONENT OF MONETARY ASSETS OF THE ENTERPRISE

Purpose consists in research development of practical recommendations for improving accounting and analytical support for strategic enterprise's cash management by combining the information support of strategic accounting and analysis.

Methodology of research. The methodological basis of the study was the dialectical method, which allowed to explore the place and function of strategic accounting and strategic analysis in the formation of accounting and analytical support for strategic management decisions on the effective management of monetary assets of the enterprise. Graphical method used to construct the model of strategic analysis of cash flows. Thanks to the methods of analysis and synthesis of the findings of the feasibility of and the practical application of research results.

Findings. In the study, the combination of proven need for a combination of strategic accounting and strategic analysis in order to create a proper accounting and analytical support for strategic management decisions on the effective management of monetary assets of the enterprise.

Originality of the results It consists in the development of practical recommendations for improving accounting and analytical support for strategic enterprise's cash management by combining the information support of strategic accounting and analysis.

Practical value A model of a phased strategic analysis of funds contributes to the creation of information support for the evaluation of the company now and in the future tense, the results of which will be the basis for planning and forecasting of cash flows, and allow management to constantly maintain the required level of solvency of the enterprise, to prevent the threat of crisis situations and thus way will ensure sound management decisions on effective management of monetary assets of the enterprise.

Key words: cash, monetary assets, strategic accounting, strategic analysis, инфляція, дефляція.

Левченко Н.М., Скирко М.А. УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ СРЕДСТВАМИ КАК СОСТАВНОЙ МОНЕТАРНЫХ АКТИВОВ ПРЕДПРИЯТИЯ

Целью исследования является разработка практических рекомендаций по усовершенствованию учетно-аналитического обеспечения стратегического управления денежными средствами предприятия путем объединения информационного обеспечения стратегического учета и анализа.

Методика исследования. Методологической основой исследования стал диалектический метод, который позволил изучить место и функции стратегического учета и стратегического анализа при формировании учетно-аналитического обеспечения принятия стратегических управленческих решений по эффективному управлению монетарными активами предприятия. Графический метод использован при построении модели стратегического анализа денежных средств предприятия. Благодаря методам анализа и синтеза сделаны выводы о необходимости и целесообразности практического применения результатов исследования.

Результаты. В ходе исследования доказана потребность сочетания стратегического учета и стратегического анализа с целью создания надлежащего учетно-аналитического обеспечения принятия стратегических управленческих решений по эффективному управлению монетарными активами предприятия.

Научная новизна полученных результатов состоит в разработке практических рекомендаций по усовершенствованию учетно-аналитического обеспечения стратегического управления денежными средствами предприятия путем объединения информационного обеспечения стратегического учета и анализа.

Практическая значимость. Предложена модель поэтапного стратегического анализа денежных средств, способствующая созданию информационного обеспечения для оценки деятельности предприятия в настоящем и будущем времени, результаты которой станут основанием для планирования и прогнозирования денежных потоков, и позволят руководству постоянно поддерживать необходимый уровень платежеспособности предприятия, предупреждать угрозы возникновения кризисных ситуаций и таким образом обеспечат принятие обоснованных управленческих решений по эффективному управлению монетарными активами предприятия.

Ключевые слова: денежные средства, монетарные активы, стратегический учет, стратегический анализ, инфляция, дефляция.

УДК 330.356.2/4:36

*Клокар О.О.,
д.е.н., професор кафедри фінансів і кредиту,
Білоцерківський інститут економіки та управління
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»*

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Постановка проблеми. Інтеграція України в світовий економічний простір, ефективна реалізація соціально-економічних реформ у даному напрямі та підвищення добробуту громадян неможливе без досягнення високого рівня розвитку, насамперед, соціального капіталу держави. Проте, незважаючи на вступ України в Світову організацію торгівлі, асоційоване членство в Європейському союзі, низку підписаних договорів про співпрацю з міжнародними державними та приватними інститутами, ефективність розвитку соціального капіталу є низькою. Це пов'язано, передусім, з відсутністю дієвих матеріальних і соціально-психологічних стимулів у робочій силі, як невід'ємної складової соціального капіталу.

Нині рівень оплати праці в Україні, як основної складової матеріального стимулювання робочої сили й відтворення соціального капіталу, найнижчий порівняно навіть з окремими країнами СНД